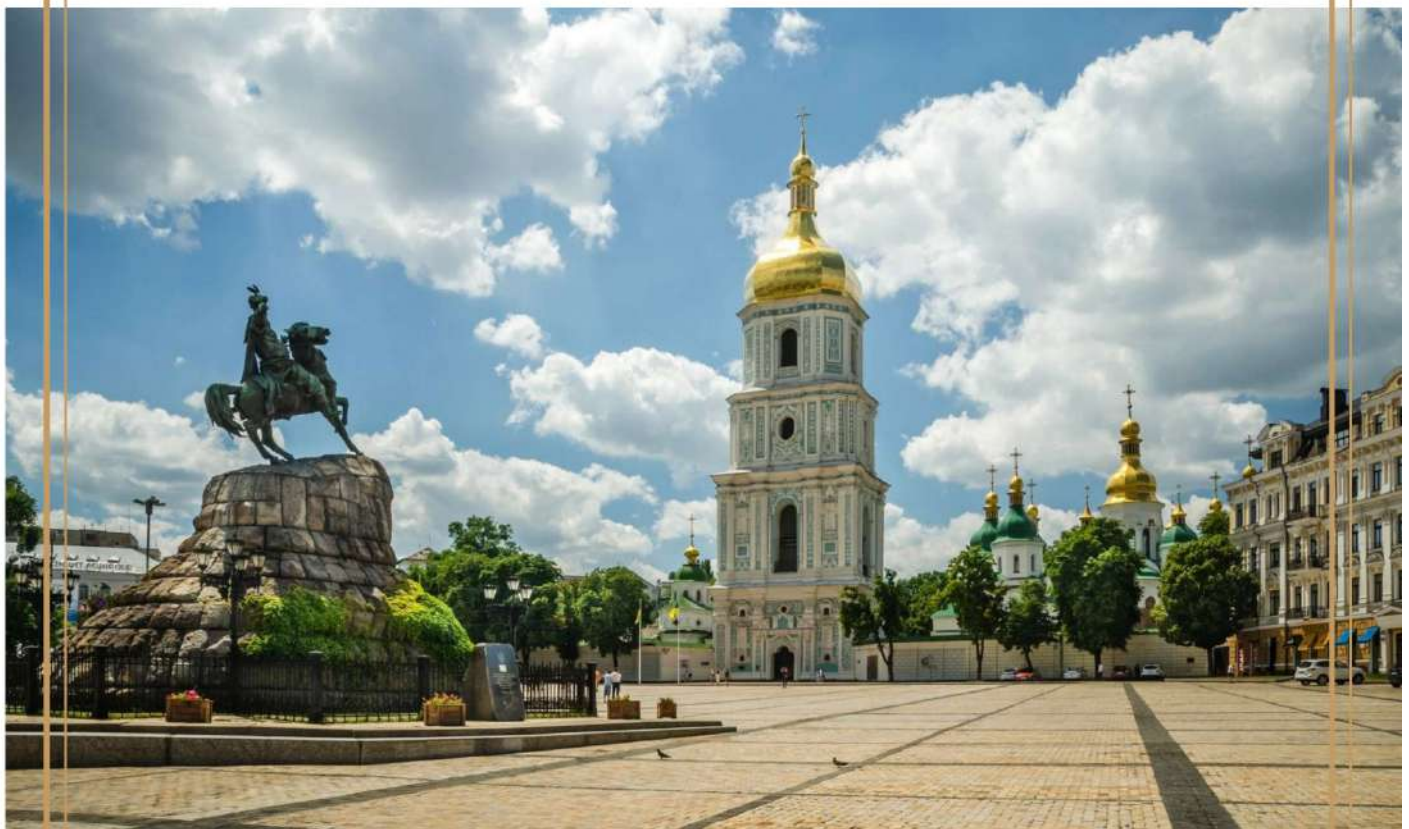

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ
УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ТА
ТЕХНОЛОГІЧНИМИ ІННОВАЦІЯМИ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ
ТА В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД**

**10-11 ЖОВТНЯ
2023
ТЕЗИ
ДОПОВІДЕЙ
Частина II**

ISBN: 978-966-632-321-0 (Online)
DOI: 10.33744/978-966-632-321-0-2023

Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Національний транспортний університет
Університет Альмерії (Іспанія)
Університет Валенсія (Іспанія)
Університет сталого розвитку Еберсвальде (Німеччина)
Жешувський технологічний університет (Польща)
Сілезька Академія (Польща)
Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (Литва)
Каунаський університет прикладних наук (Литва)

Міжнародна наукова конференція

**УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИМИ ІННОВАЦІЯМИ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ТА В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД
10-11 ЖОВТНЯ 2023 РОКУ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Частина II

Київ НТУ 2023

<i>Назаренко Ярослава, Назаренко Микола.</i> Джерела формування і розподілу фінансових ресурсів недержавних пенсійних фондів.....	117
<i>Назаренко Ярослава, Чабан Єлизавета.</i> Стан розвитку цифрових технологій у банківській системі України: проблеми та перспективи розвитку.....	121
<i>Наконечна Світлана, Гошовська Валентина, Ширяєва Світлана.</i> Мікrokредитування підприємств малого бізнесу: досвід застосування і заходи поширення.....	124
<i>Нестеренко Ірина.</i> Цифровізація як вектор модернізації системи обліку інноваційної діяльності суб'єктів бізнесу.....	127
<i>Онисенко Тетяна, Магомедова Аліна, Кравченко Тетяна.</i> Цифрові технології в управлінні потенціалом підприємства.....	129
<i>Пересада Тетяна, Бабіч Микола.</i> Інвестиційний процес в сучасних умовах та в післявоєнний період.....	132
<i>Поліщук Валерій, Жарінов Сергій, Нестеренко Олександр.</i> Цифрові технології процесів оцінювання наукових установ в управлінні науково-технічною діяльністю...	134
<i>Пузирьова Поліна, Ірнарзов Дмитро, Халіляєва Олена.</i> Засади використання штучного інтелекту в інвестиційно-фінансовій сфері.....	136
<i>Пузирьова Поліна, Покальчук Олександр, Свиридов Андрій.</i> Формування механізму економічної безпеки підприємств у фокусі інноваційного стратегічного розвитку...	140
<i>Стасюк Богдан.</i> Теоретико-методичні аспекти визначення соціально-економічних втрат від ДТП з використанням сучасних інформаційно-аналітичних систем.....	144
<i>Теслюк Наталія, Горобінський Артур, Бойко Марія.</i> Цифрова фінансова грамотність: аналіз можливостей та викликів в Україні.....	147
<i>Теслюк Наталія, Рихлик Дарина.</i> Порівняльний аналіз індексу щастя з ВВП країни....	150
<i>Тимоць Мирослава.</i> Проблеми кредитування підприємств в Україні.....	153
<i>Турпак Тетяна, Толкач Валентина.</i> Основи венчурного фінансування в умовах розвитку цифрової економіки.....	155
<i>Хобта Михайло, Борисов Данило.</i> Купівельна спроможність в Україні за період 2021-2022.....	160
<i>Хобта Михайло, Льовушкін Нікіта.</i> Інфляція в Україні за 2022 рік: причини, наслідки та методи регулювання.....	162
<i>Хоменко Інна, Сорока Анастасія.</i> Розвиток CBDC: світовий досвід та національні тренди.....	164
<i>Штефан Наталія, Шинковський Денис.</i> «Зелені» облигації: обсяги емісії та напрями використання.....	167
СЕКЦІЯ «ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ АСПЕКТИ В СФЕРІ ТУРИЗМУ»	169
<i>Horiachko Kateryna.</i> International Marketing Paradigm in the Ukrainian Recreational Service Industry.....	169
<i>Meladze Maia, Koblianidze Tamar.</i> Sustainability of Cultural Tourism Activities in Uplistsikhe – Georgian Cave Town-Fortress.....	171
<i>Nowak Magdalena.</i> Tricity as a "Public History" Center - Teory and History, Education, Institutions.....	175

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ У ФОКУСІ ІННОВАЦІЙНОГО СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ

Поліна ПУЗИРЬОВА¹, д-р. екон. наук, доц., Олександр ПОКАЛЬЧУК¹, студент PhD,
Андрій СВИРИДОВ², студент PhD

¹Київський національний університет технологій та дизайну (Україна)

²Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки (Україна)

Ключові слова: економічна безпека, інноваційний стратегічний розвиток, механізм, підприємницька діяльність, конкуренція, фінансова стійкість, управління ризиками.

Вступ

У сучасних умовах нестабільності ринку успішний розвиток та функціонування будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності в значній мірі залежить від надійної, якісної та ґрунтовної системи економічної безпеки підприємства.

Досвід роботи та наукові дослідження доводять, що всі вітчизняні суб'єкти господарювання вимагають обґрунтованої та виваженої методики оцінки й управління економічною безпекою підприємства.

Це обумовлено високим рівнем конкуренції, необхідністю постійної адаптації організаційно-економічного механізму управління підприємством до сучасних умов господарювання та досить великою кількістю в Україні збиткових і збанкрутілих підприємств.

Мета роботи

Дослідити основні компоненти формування механізму економічної безпеки підприємств у фокусі їх інноваційного стратегічного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження

Важливість економічної безпеки підприємства в сучасних умовах ринкової економіки є особливо актуальною в контексті забезпечення конкуренції та змін у господарському середовищі, які можуть значно вплинути на успішність підприємства. Основні аспекти, на які слід звернути увагу, щоб забезпечити економічну безпеку підприємства, є такими: фінансова стійкість – підприємство повинно мати стійкі фінанси, здатні витримати фінансові труднощі та коливання ринку, що включає в себе належне фінансове планування, керування ліквідністю та мінімізацію фінансових ризиків; ринкова адаптація – підприємство повинно бути здатним швидко адаптуватися до змін на ринку, включаючи зміни в попиті, технологічний прогрес та регулятивні зміни, при чому гнучкість та інновації грають ключову роль у цьому аспекті; управління ризиками – проведення аналізу та оцінка ризиків допомагають ідентифікувати потенційні загрози і приймати заходи щодо їх запобігання або зменшення.

Це може включати в себе диверсифікацію продуктів, забезпечення запасами, страхування і т. д.; людський капітал – наявність кваліфікованих та мотивованих працівників, які можуть ефективно реагувати на зміни в умовах господарювання, також є важливим чинником економічної безпеки; управління ресурсами – ефективне управління виробничими та матеріальними ресурсами може зменшити витрати та забезпечити стабільність виробництва; співпраця та партнерство – встановлення ефективних відносин з постачальниками, клієнтами та іншими стейкхолдерами може сприяти забезпеченню економічної безпеки [1-8; 12].

Основні заходи з підвищення економічної безпеки підприємства повинні бути індивідуалізованими та враховувати конкретні умови підприємства та ринку. Також важливо постійно вдосконалювати методики оцінки та управління економічною безпекою для забезпечення стабільності та успішності бізнесу із врахуванням інноваційного стратегічного розвитку [2-5; 13].

Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства є динамічною відповіддю на зростання ринкової невизначеності, що дозволяє обрати найкращі напрями господарської

діяльності, в яких підприємство зможе запропонувати унікальний продукт та отримає додаткові прибутки завдяки кращому розкриттю власних матеріальних ресурсів і людського капіталу.

Формування механізму економічної безпеки підприємств у фокусі інноваційного стратегічного розвитку є важливим завданням для підприємств, організацій і держав, оскільки пов'язане із синергійним поєднанням інноваційної безпеки, яка саме і передбачає захист інтелектуальної власності, конфіденційності даних, забезпечення стійкості до кібератак і вразливостей у системах, а також здатність адаптації до нових технологій і ризиків [3-9; 14].

Формування механізму економічної безпеки підприємств у фокусі інноваційного стратегічного розвитку – це складний та багатоетапний процес, спрямований на забезпечення безпеки під час інноваційних дій в організації. Такий механізм орієнтований на мінімізацію ризиків та максимізацію користі від інноваційних проектів і дій:

- аналіз загроз і ризиків – відбувається оцінка потенційних загроз і ризиків, які можуть виникнути під час впровадження інновацій. Це може включати технічні, фінансові, правові, конкурентні та інші аспекти;

- визначення цілей і завдань інновацій – відбувається формування конкретних цілей та завдань, які необхідно досягти за допомогою інновацій. Це допоможе зорієнтувати стратегію на досягнення результатів;

- створення команди інноваційної безпеки – формується команда або відділ, який буде відповідати за безпеку інноваційних проектів. Ця команда повинна мати експертні знання з безпеки та інновацій;

- розробка стратегії безпеки – відбувається розробка стратегії, яка включає в себе заходи та політики забезпечення безпеки на кожному етапі життєвого циклу інноваційного продукту чи процесу. Дана стратегія включає заходи для захисту інтелектуальної власності, конфіденційної інформації, а також засоби захисту від технічних загроз;

- навчання та освіта персоналу – необхідність навчання та підготовки персоналу щодо питань інноваційної безпеки, усвідомлення того, як діяти в разі загроз;

- моніторинг і аналіз – встановлення системи моніторингу та аналізу для постійного відстеження інноваційних проектів і виявлення можливих загроз, реагування на них відповідно до плану безпеки;

- постійне вдосконалення – стратегія інноваційної безпеки повинна бути постійно вдосконалюваною, необхідно аналізувати результати, навчатись на помилках та впроваджувати зміни для підвищення ефективності та безпеки інновацій;

- співпраця зі стейкхолдерами – важливо встановити співпрацю з усіма стейкхолдерами, включаючи внутрішні та зовнішні організації, які можуть впливати на інноваційні проекти.

Також необхідно зауважити, що формування механізму економічної безпеки підприємств у фокусі інноваційного стратегічного розвитку включають теоретично-пізнавальний, методологічний, практичний, організаційний та ресурсний аспекти [15; 16]. Кожен з цих аспектів відіграє важливу роль у забезпеченні економічної безпеки країни або організації:

- теоретично-пізнавальний аспект (визначає теоретичну базу і категорії, які використовуються для розуміння економічної безпеки та її тенденцій. Він допомагає розробляти аналітичні методи і інструменти для вивчення нових явищ і процесів, а також розробляти практичні рішення на основі цих знань);

- методологічний аспект (базується на системних методах дослідження та оцінки ефективності заходів і дій, спрямованих на забезпечення економічної безпеки);

- практичний аспект (включає в себе набір конкретних дій і заходів, спрямованих на нейтралізацію загроз і зупинення деструктивних процесів, що можуть впливати на економічну безпеку. Це включає в себе стратегії, тактики і програми для запобігання ризикам та кризовим ситуаціям);

– організаційний аспект (стосується створення необхідної організаційної структури, включаючи нормативно-правову базу і владні органи, які відповідають за забезпечення економічної безпеки. Він також може включати участь у міжнародних системах безпеки);

– ресурсний аспект (відноситься до розподілу та використання різноманітних ресурсів (фінансових, технічних, людських тощо), які необхідні для забезпечення економічної безпеки. Він включає в себе ресурси, які можуть бути використані для реалізації заходів і стратегій, спрямованих на збереження економічної безпеки).

Ці аспекти спільно створюють систему забезпечення економічної безпеки, яка допомагає країнам і організаціям захищати свою економічну стабільність і відповідати на внутрішні та зовнішні загрози.

Висновки

Отже, формування механізму економічної безпеки підприємств у фокусі інноваційного стратегічного розвитку – це довгостроковий процес, який вимагає постійного удосконалення та адаптації до змін у загрозах та умовах діяльності організації, що відіграє важливу роль у забезпеченні успішного впровадження інновацій і збереженні безпеки організації.

Узагальнюючи наведене, можемо констатувати, що економічна безпека підприємств у фокусі інноваційного стратегічного розвитку заснована на структурованому підході і включає три блоки: вхідний, внутрішній і вихідний.

Вхідний блок – відображає взаємодію підприємства з зовнішнім середовищем. Він включає в себе всі зовнішні фактори, що можуть впливати на економічну безпеку підприємства. Ці фактори можуть включати в себе політичні, економічні, соціальні, технологічні та інші аспекти.

Внутрішній блок – відображає внутрішні процеси та фактори, що впливають на економічну безпеку підприємства. Він включає в себе управлінські рішення, стратегії, фінансову діяльність, кадровий потенціал та інші аспекти, які підприємство контролює безпосередньо.

Вихідний блок – відображає результати взаємодії підприємства з зовнішнім середовищем і внутрішніми факторами. Ці результати можуть включати в себе фінансовий стан, рентабельність, конкурентоспроможність та інші показники, що відображають ефективність функціонування підприємства.

Таким чином, формування механізму економічної безпеки підприємств у фокусі інноваційного стратегічного розвитку дозволяє систематично аналізувати та контролювати чинники, що впливають на безпеку підприємства, і розробляти інноваційні стратегії для забезпечення його стійкості та успішності в навколишньому середовищі. Даний механізм допомагає підприємствам реагувати на зміни у своєму економічному оточенні та оптимізувати свою діяльність для досягнення поставлених цілей.

Список літератури

1. Антипенко Н. В. Організаційно-економічний механізм управління безпековим потенціалом інноваційно орієнтованого підприємства в контексті забезпечення ефективності бізнес-процесів / Н. В. Антипенко, Л. Л. Турова, Л. О. Литвишко, І. М. Пальчик // Формування ринкових відносин в Україні. - 2023. - № 2. - С. 72-79.

2. Антошкін В. К. Врахування пріоритетів економічної безпеки аграрних підприємств в управлінні інноваційними проектами їх розвитку / В. К. Антошкін // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. - 2022. - № 2. - С. 47–51.

3. Громоздова Л. В. Методологія оцінки економічної безпеки підприємництва на різних рівнях ієрархії управління економікою / Л. В. Громоздова, І. О. Ілляшенко, Я. О. Довгенко, В. В. Царук, К. М. Юрченко // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. - 2022. - № 28. - С. 29-38.

4. Заячківська О. В. Управління економічною безпекою підприємства: сутність, принципи, проблеми / О. В. Заячківська // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. - 2022. - Вип. 4. - С. 15-23.

5. Куденко Д. М. Експертна оцінка у процесі діагностики рівня економічної безпеки підприємств із метою прийняття управлінських рішень / Д. М. Куденко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. - 2021. - № 2(1). - С. 7-11.
6. Лишенко М. О. Управління економічною безпекою інноваційно орієнтованого підприємства в умовах сталого розвитку, діджиталізації, глобалізації та активізації системи адаптивного маркетингу / М. О. Лишенко, Н. О. Макаренко, А. А. Кулик, В. В. Поливода // Формування ринкових відносин в Україні. - 2023. - № 1. - С. 105-112.
7. Поліщук О. Б. Теоретичні основи формування адаптивно-орієнтованої системи управління економічною безпекою підприємства / О. Б. Поліщук // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. - 2021. - № 2(1). - С. 17-21.
8. Попело О. В. Адаптивне управління інноваційно-інвестиційним розвитком промислових підприємств як фактор забезпечення економічної безпеки / О. В. Попело, В. В. Малиш // Economic synergy. - 2023. - Iss. 1. - С. 48-56.
9. Хіміч О. В. Система управління економічною безпекою підприємства / О. В. Хіміч // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2020. - Т. 25, Вип. 6. - С. 176-180.
10. Чура С.-Г. Т. Холістичне управління економічною безпекою підприємства [Електронний ресурс] / С.-Г. Т. Чура // Науковий погляд: економіка та управління. - 2021. - № 1. - С. 46-49.
11. Штангрет А. М. Методичні засади застосування логістичного управління в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства / А. М. Штангрет, Л. П. Стеців // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. - 2021. - № 1. - С. 37-41.
12. Olshanska O. The strategic innovative development of integrated business models / O. Olshanska, P. Puzyrova // Modern directions of scientific research development : proceedings of VI International scientific and practical conference, Chicago, USA, 24-26 November 2021. – BoScience Publisher, Chicago, USA, 2021. – P. 872-877.
13. Organizational and economic mechanism of a business security as a guarantee of its sustainable development [Електронний ресурс] / V. Tkachenko, I. Tkachenko, P. Puzyrova, A. Klochko // Virtual Economics. – 2019. – Vol. 2, No. 4. – P. 71-85. – Режим доступу: <https://virtual-economics.eu/index.php/VE/article/view/35>
14. Puzyrova P. The theoretical aspects of the enterprise potential management model in the conditions of sustainable development / P. Puzyrova // Science, innovations and education: problems and prospects : proceedings of VII International scientific and practical conference, Tokyo, Japan, February 9-11, 2022. – CPN Publishing Group, Tokyo, Japan, 2022. – P. 726-734.
15. Puzyrova P. Relevance of security management in the management of entrepreneurial activity / P. Puzyrova, V. Dovbush // Institutional development mechanisms of the financial system of the national economy : collective monograph / editor Badri Gechbaia. – Batumi : Publishing House “Kalmosani”, 2020. – P. 40-51.
16. Tkachenko V. Fundamentals of financial and economic security management of Ukrainian enterprises / V. Tkachenko, I. Tkachenko, P. Puzyrova // Research Papers in Economics and Finance. – 2020. – Vol. 4, No. 2. – P. 41-51.